

Svenska kyrkans överklagandenämnd
Meddelat 2023-09-01

Beslutsprövning

57 kap. 10 § kyrkoordningen

YRKANDE M.M.

Stiftsstyrelsens i X stift beslut den 24 maj 2023 att tilldela kyrkoantikvarisk ersättning för ramår 2024 enligt ett till protokollet bilagt förslag. Beslutet innebar bland annat att Y Z församling fick avslag på sina framställningar om kyrkoantikvarisk ersättning för renovering och utbyggnad av Z kyrka och renovering av Y kyrka, eftersom församlingen inte hade en aktuell vård- och underhållsplan.

Y Z församling har överklagat beslutet och anfört följande:

Vi anser att vi inte kunnat få våra vård och underhållsplaner förnyade tidigare på grund av att vi inväntat Stiftets direktiv hur planerna skulle utformas för att passa in i det nya digitala systemet. *"Riktlinjer avseende uppdatering av vård- och underhållsplaner för kyrkobyggnader i X stift."* De är daterade: Mars 2022

I september 2020 togs kontakt med dåvarande kulturarvshandläggare för att diskutera vad som gäller för uppdatering av vård och underhållsplaner. Vi fick informationen om att Stiftet kommer att ta fram riktlinjer under 2021, men att vi redan hösten 2020 kunde ansöka om KAE för framtagande av underhållsplanerna för våra två kyrkor, Y kyrka och Z kyrka. KAE ansökningarna beviljades 28 okt 2020. *Motiv: VU-planen ska förnyas enligt den mall som X Stift kommer att ta fram våren 2021. Konsulter upphandlas efter detta koncept.*

Vid flera tillfällen togs kontakt med dåvarande kulturarvshandläggare för att efterfråga mallarna som vi fick tillgång till maj 2022.

Y-Z församling anser att vi gjort vad vi kunnat för att förnya våra vård och underhållsplaner och vi bör inte straffas för att mallarna blivit ett år försenade.

Vi har blivit uppmanade av Stiftet att invänta de nya mallarna. Så fort vi fick tillgång till dem startade uppdateringen av planerna som är daterade den 29 december 2022, antagna av Kyrkorådet den 19 april 2023 och av Kyrkofullmäktige den 7 juni 2023.

Dessutom anser vi att när den praxis som varit de senaste åren att de gamla planerna kunnat utgöra underlag för nya KAE ansökningar helt plötsligt utan förvarning inte gäller för ansökningar som lämnats in för flera år sedan så borde församlingarna blivit informerade om detta. Detta är stora ärenden för församlingarna och är en förutsättning för att kunna hålla våra kyrkor i gott skick.

Stiftsstyrelsen har avstått från att yttra sig i ärendet.

Svenska kyrkans överklagandenämnd (Johan Munck, Esbjörn Särddquist, Ragnar Persenius, Eric Bylander och Britt Louise Agrell) anförde i beslut den 1 september 2023 följande.

Enligt 4 kap. 16 § kulturmiljölagen (1988:950) har Svenska kyrkan rätt till viss ersättning av staten för kulturhistoriskt motiverade kostnader i samband med vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena. Den kyrkoantikvariska ersättningen ska fördelas och användas så att de kyrkliga kulturminnena och deras värden förvaltas på ett långsiktigt hållbart sätt som resurser för nuvarande och kommande generationer.

Svenska kyrkan har antagit villkor för fördelningen av den kyrkoantikvariska ersättningen som utgår från en överenskommelse mellan staten och Svenska kyrkan i frågor som rör de kulturhistoriska värdena inom Svenska kyrkan. Av villkoren framgår bland annat att det är en förutsättning för att kunna beviljas ersättning att de vård- och underhållsåtgärder som det begärs ersättning för ingår i en långsiktig vård- och underhållsplan. Planen ska vara utformad så att vård och förvaltning kan planeras

och genomföras med god framförhållning. Den ska vidare vara antagen av kyrkorådet och registrerad i Svenska kyrkans kyrkobyggnadsregister.

Eftersom kyrkoordningen inte innehåller några särskilda bestämmelser om överklagande av beslut om fördelning av den kyrkoantikvariska ersättningen, kan sådana beslut endast överklagas på formell grund med stöd av bestämmelserna om beslutsprövning i 57 kap. 8–19 §§ kyrkoordningen. Någon bedömning av ett klandrat besluts materiella lämplighet kan inte ske vid en sådan prövning.

Ett prövat beslut ska, enligt 57 kap. 10 § kyrkoordningen, upphävas, om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,
2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, pastoratet respektive stiftet,
3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

Av utredningen framgår att Y Z församling inte hade en aktuell vård- och underhållsplan antagen av kyrkorådet och registrerad i kyrkobyggnadsregistret vid tiden för Stiftsstyrelsens beslut. Församlingen har inte anfört någon omständighet som kan medföra att det klandrade beslutet ska upphävas i enlighet med någon av de grunder som anges i 57 kap. 10 § kyrkoordningen.

Överklagandenämndens beslut: Överklagandenämnden avslår Y Z församlings begäran om beslutsprövning.

Sökord: Beslutsprövning.

Ärendenummer: ÖN 2023–0025

Beslut: 16/2023

.....

Bilaga A

Svenska kyrkan

X STIFT

2023-05-25

...

Protokollsutdrag

STIFTSSTYRELSEN 2022–2025

§ 53

KAE 2023–0008

Fördelning av kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) för 2024 i X stift

Beslut

Stiftsstyrelsen beslutar

att tilldela kyrkoantikvarisk ersättning för ramår 2024 enligt förslag i Bilaga 2.

att beslutet förklaras omedelbart justerat.

Ärendebeskrivning

Ärendet avser beslut om fördelning av KAE (kyrkoantikvarisk ersättning) medel från 2024, 2023 samt 2022 års ramtilldelningar.

I samtalet påtalas att underlaget är väldigt svårläst och det behöver förbättras till kommande år.